

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/861,Uroczystosci-upamietniajace-protest-robotniczy-w-czerwcu-1976-roku.html>
03.05.2024, 18:59

Uroczystości upamiętniające protest robotniczy w czerwcu 1976 roku

Dnia 24 czerwca 2006 roku w ramach obchodów 30 rocznicy Czerwca 1976 w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie, w Sali Korczaka odbyło się uroczyste otwarcie wystawy „Czerwiec’ 76 Płock–Radom–Ursus” przygotowanej przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie oraz promocja monografii Pawła Sasanki „Czerwiec 1976.

Geneza–przebieg–konsekwencje”, a także albumu „Czerwiec 1976. Radom, Ursus, Płock, którego współautorem jest Sławomir Stępień. Otwarcia wystawy dokonał pełniący obowiązki Prezydenta m.st. Warszawy – Mirosław Kochalski oraz dyrektor Oddziału Warszawskiego IPN prof. Jerzy Eisler i autor jej scenariusza Paweł Sasanka. Następnie w sali Sienkiewicza odbył się panel prowadzony przez prof. Jerzego Eislera z udziałem dr hab. Antoniego Dudka oraz pracowników OBEP w Warszawie Pawła Sasanki i Roberta Spałka. Uczestnicy dyskusji zgodzili się, że monografia „Czerwiec 1976.

Geneza–przebieg–konsekwencje” jest książką wykraczającą poza formalne ramy wyznaczone przez tytuł i w istocie mówi o całej epoce Edwarda Gierka. „Uczciwie pokazuje negatywy i pozytywy epoki Gierka” - stwierdził prof. Jerzy Eisler. Dominującym tematem sesji była kwestia pamięci o Czerwcu 1976. Historycy zgodni byli co do konieczności utrwalania pamięci o wydarzeniach Czerwca 1976r. i docierania z

najnowszymi badaniami do młodego pokolenia Polaków.

25 czerwca 2006 roku o godz. 13 mszą świętą odprawioną przez biskupa Zygmunta Zimowskiego przy pomniku "Bohaterów Czerwca 76" z udziałem prezesa rady ministrów Kazimierza Marcinkiewicza, marszałka senatu Bogdana Borusewicza, przewodniczącego „Solidarności” Janusza Śniadka oraz prezesa Instytutu Pamięi Narodowej Janusza Kurtyki rozpoczęły się uroczystości 30 rocznicy robotniczego zrywu w Radomiu. Po mszy pod pomnikiem zostały złożone wieńce.

O godzinie 15 odbyła się inscenizacja wydarzeń, które rozegrały się przed Komitetem Wojewódzkim PZPR w Radomiu trzydzieści lat temu, wykonana przez pracowników Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Warszawie oraz harcerzy i robotników radomskich - wg scenariusza przygotowanego przez dr Tomasza Łabuszewskiego i Jacka Pawłowicza (obaj autorzy kierowali złożoną „operacją” rekonstrukcji). Była to pierwsza tego typu, niezwykle wierna rekonstrukcja. Wzięło w niej udział blisko sto osób. Pracownicy IPN i mieszkańcy Radomia wcielili się w role Zomowców i demonstrantów. Z okien wyrzucano portrety Lenina i innych "świętych" socjalistycznych, "podpalono" również komitet. Demonstrantom przewodzili z biało-czerwonymi flagami robotnicy na wózkach elektrycznych, a ulicę zablokowano autobusem, tworząc z niego barykadę. Do rozgonienia demonstrantów skandujących „pracy, chleba”, „precz z podwyżkami”, „godnego życia” użyto armatki wodnej. Można była także usłyszeć głos ówczesnego I sekretarza KW PZPR i wojewódzkiego komendanta MO.

Inscenizacja spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem oraz wysoką oceną mieszkańców Radomia i uczestników wydarzeń z czerwca 1976 roku.

Podczas uroczystości w Radomiu otwarta została przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie wystawa „Czerwiec 1976. Radom, Ursus, Płock”. W jej otwarciu uczestniczył prezes Instytutu Pamięci Narodowej Janusz Kurtyka. Wystawa przedstawia przede wszystkim zdjęcia pokazujące wydarzenia z Radomia a także dokumenty archiwalne, mapy i inne materiały dotąd nie prezentowane.

Kolejnym elementem uroczystości była promocja książki Pawła Sasanki „Czerwiec 1976. Geneza-przebieg-konsekwencje” i albumu „Czerwiec 1976. Radom, Ursus, Płock”. Panel dyskusyjny wokół monografii Pawła Sasanki prowadził dyrektor Oddziału Warszawskiego IPN prof. Jerzy Eisler. W dyskusji wzięli udział historycy IPN Marcin Krzysztofik i Paweł Sasanka-autor publikacji oraz działacz opozycyjny Mirosław Chojecki i marszałek senatu RP Bogdan Borusewicz. Głos zabrał także przewodniczący radomskiej „Solidarności” Zdzisław Maszkiewicz, poseł PiS Marek Suski oraz działacze „Solidarności” z lat 80-tych Tadeusz Jedynak i Andrzej Sobieraj.